

1. ปัจจัยอำนาจใหม่กับการผสมผสานองค์ความรู้เกี่ยวกับ กลยุทธ์ทางการเมือง ทักษะการบริหาร และเทคนิคการจัดการ

เนื่องจากงานในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐมนตรีนั้นเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมกิจการสาธารณะ มีความคาบเกี่ยวทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเกี่ยวข้องกับสภารัตถะทั้งด้านการเมืองและการบริหาร และส่งผลกระทบต่อในวงกว้างทั้งต่อรัฐบาล กลุ่มผลประโยชน์ ประชาชน และประเทศ

โดยนัยดังกล่าว ในการทำงานของรัฐมนตรีจึงต้องอาศัยทั้งปัจจัยอำนาจจากกลยุทธ์ทางการเมือง ทักษะการบริหาร และเทคนิคการจัดการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีระดับของสภารัตถะ บทบาท ความสำคัญ เป้าหมายและผลกระทบที่มีความกว้างขวางและละเอียดลึกซึ้งที่แตกต่างกันมาก การอาศัยพึ่งพาเพียงปัจจัยหนึ่งใด หรือเพียงเฉพาะระดับหนึ่งใด ย่อมไม่เพียงพอต่อการสร้างความสามารถทางการปกครอง และประสิทธิภาพทางการบริหารได้

การผสมผสานแนวความคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการเมือง ทักษะการบริหาร และเทคนิคการจัดการ จึงเป็นความจำเป็นเบื้องต้นในการจัดองค์ประกอบของปัจจัยอำนาจด้านต่างๆ ให้ผนวกเข้าด้วยกันให้มีความครอบคลุมครบถ้วนเพียงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือบริหารงานบ้านเมืองของรัฐมนตรีได้

องค์ประกอบสำคัญของแนวความคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับปัจจัยอำนาจทั้ง 3 ดังกล่าว ได้แก่ แนวความคิดด้านความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการบริหาร แนวความคิดด้านวิทยาการจัดการ แนวความคิดด้านการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ แนวความคิดด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวความคิดด้านระบบราชการ แนวความคิดด้านพฤติกรรมในองค์การ แนวความคิดด้านหลักและเทคนิคการจัดการ แนวความคิดด้านการเมืองการปกครอง

แนวความคิดด้านรัฐบาลผสม แนวความคิดด้านการตัดสินใจ และแนวคิดด้านทางเลือกสาธารณะ เป็นต้น

1.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบการเมือง แนวคิดหลักของทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์กับงาน ได้แก่ (1) ปัจจัยประกอบที่สำคัญของระบบการเมือง เช่น ปัจจัยนำเข้า (ข้อเรียกร้อง การสนับสนุนและการคัดค้านทางการเมือง) ปัจจัยแปรรูป (กระบวนการออกกฎหมายและกระบวนการกำหนดนโยบาย) ปัจจัยนำออก (การบังคับใช้ กฎหมาย การปฏิบัตินโยบาย) ปัจจัยแวดล้อม (สังคม เศรษฐกิจ ระบบการเมืองภายนอก) (2) กระบวนการทำงานที่สำคัญของระบบการเมือง เช่น ความสัมพันธ์และการส่งและรับผลกระทบซึ่งกันระหว่างปัจจัย การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อม การส่งข้อมูลย้อนกลับ และการแปลงปัจจัยนำเข้าไปสู่ปัจจัยนำออก และ (3) สมรรถนะของระบบการเมือง เช่น สมรรถนะในการสนองตอบต่อแรงกดดัน ปัญหา และความมั่นคงของระบบและสมรรถนะในการพัฒนา เพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่สามารถสร้างผลกระทบต่อปัจจัยแวดล้อมแทนการถูกกดดันจากปัจจัยแวดล้อม

แนวคิดหลักของทฤษฎีดังกล่าว ควรนำมาประยุกต์ใช้กับงานโดยการกำหนดให้ฐานะตำแหน่งของรัฐมนตรีนั้นดำรงสถานภาพ เช่นเดียวกับระบบการเมืองซึ่งจะต้องเป็นฝ่ายสร้างผลกระทบต่อปัจจัยแวดล้อมภายนอกและขณะเดียวกันก็เป็นฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกด้วยเช่นกันทั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างความสามารถทางการปกครองของรัฐมนตรีนี

1.2 ทฤษฎีการบริหารรัฐกิจ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ แนวคิดหลักของทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้กับงาน ได้แก่ (1) ขอบข่ายภารกิจและความรับผิดชอบในการบริหารรัฐกิจหรือกิจการสาธารณะ เช่น การผลิตและส่งมอบสินค้าบริการสาธารณะแก่กลุ่มเป้าหมาย (2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เช่น การแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศและประชาชน การสร้างอรรถประโยชน์สูง

สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด (3) วิธีการทำงาน เช่น การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ การจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดสรรบริการให้แก่ผู้รับบริการและประชาชนที่รวดเร็ว การสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด การลดเวลา ประหยัด และการลดความสูญเสียสิ้นเปลือง ความสามารถในการแข่งขัน และการวินิจฉัยสั่งการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด (4) จริยธรรม เช่น จริยธรรมของนักการเมือง ซึ่งรัฐมนตรีต้องคำนึงถึงความชอบธรรมในการใช้อำนาจ จริยธรรมของนักบริหารซึ่งรัฐมนตรีต้องคำนึงถึง คุณธรรมซึ่งผูกพันกับประโยชน์สาธารณะ จริยธรรมของผู้นำองค์กรซึ่งรัฐมนตรีต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบของผลกระทบจากการตัดสินใจและผลผลิตของสินค้าบริการที่ส่งมอบสู่สาธารณชน และ จริยธรรมของข้าราชการ ซึ่งรัฐมนตรีเป็นข้าราชการคนหนึ่งต้องคำนึงถึงระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย และขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีปฏิบัติของข้าราชการ (5) การวินิจฉัยสั่งการ เช่น คุณภาพของการวินิจฉัยสั่งการ (ความถูกต้องแม่นยำ รวดเร็ว และปฏิบัติได้) คุณภาพของผู้วินิจฉัยสั่งการ (ความรู้ความสามารถ การฝึกฝน ความชำนาญ ประสบการณ์ ค่านิยม และจริยธรรม) คุณภาพของคำวินิจฉัยสั่งการ (ตรงกับเป้าหมายวัตถุประสงค์ ใช้ประโยชน์ได้ แก้ปัญหาได้ สอดคล้องกับภาระหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบ)

แนวคิดหลักของทฤษฎีดังกล่าวควรประยุกต์ใช้กับงานโดยการกำหนดให้รัฐมนตรีเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารรัฐกิจทั้งระบบ นับตั้งแต่การเป็นศูนย์รวมของความรับผิดชอบในกิจการสาธารณะ การสนองตอบต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ การกำหนดและรับผิดชอบต่อวิธีการทำงาน การรับผิดชอบและคำนึงถึงจริยธรรม และการเป็นศูนย์รวมของระบบการวินิจฉัยสั่งการ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างประสิทธิภาพและความสามารถของรัฐมนตรียในการใช้กลไกระบบบริหารภาครัฐ เพื่อผลิตสินค้าบริการสาธารณะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและสังคมส่วนรวม โดยเฉพาะความสามารถใน

การผลิตนโยบายและปฏิบัตินโยบายให้บรรลุเป้าหมายทั้งทางการเมืองและการบริหาร

1.3 ทฤษฎีการตัดสินใจ แนวคิดหลักของทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้กับงาน ได้แก่ (1) การตัดสินใจในนโยบายและแผนที่มีความชัดเจนปฏิบัติได้ตามเป้าหมาย เช่น การรู้ที่มาว่ามาจากความต้องการหรือจากปัญหาของกลุ่มเป้าหมายใด การระบุเนื้อหาสาระที่ชัดเจนตรงประเด็นและการระบุจุดหมายที่แน่นอน (2) การกำหนด เปรียบเทียบข้อจำกัดและข้อได้เปรียบของทางเลือกที่จะตัดสินใจ (3) การเพิ่มเหตุผลและจัดค่านิยมอคติ (4) การเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับการตัดสินใจ (5) การคาดการณ์ผลกระทบจากการตัดสินใจอย่างรอบคอบสามารถล่วงรู้และทำนายผลกระทบได้ถูกต้อง (6) ความเป็นไปได้จากการตัดสินใจ ซึ่งต้องสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าภายใต้เงื่อนไขที่ซับซ้อนในการนำไปปฏิบัตินั้นสามารถปฏิบัติได้และบังเกิดผลอย่างแท้จริง

แนวคิดหลักของทฤษฎีดังกล่าว ควรนำไปประยุกต์ใช้กับงานโดยการกำหนดให้รัฐมนตรีนั้นเป็นศูนย์รวมของการตัดสินใจในระดับนโยบายและปฏิบัตินโยบายซึ่งจะต้องมีระบบ กระบวนการ และระเบียบวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้การตัดสินใจซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการบริหารกิจการสาธารณะนั้นเป็นการตัดสินใจที่มีคุณภาพ สามารถสร้างผลกระทบทางบวกหรือก่อประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณชนได้ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างประสิทธิภาพและความสามารถของรัฐมนตรี ในการใช้เทคนิคการตัดสินใจซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของผู้บริหารระดับสูง

1.4 ทฤษฎีระบบราชการ แนวคิดหลักของทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้กับงาน ได้แก่ (1) อำนาจ และกลไกการบริหารของระบบราชการ โดยเฉพาะอำนาจตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ การติดต่อสื่อสารและการประสานงาน (2) โครงสร้างและสายการบังคับบัญชาของระบบราชการ โดยเฉพาะโครงสร้างภายในระดับกระทรวง (3) สมรรถนะและความสามารถของหน่วยงานราชการ

โดยเฉพาะในระดับองค์กรและหัวหน้าหน่วยงาน (4) พฤติกรรมระบบราชการ โดยเฉพาะในส่วนของวัฒนธรรม การจูงใจ การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กร แนวคิดหลักของทฤษฎีดังกล่าว ควรนำไปประยุกต์ใช้กับงาน โดยกำหนดให้รัฐมนตรีเป็นผู้ใช้และกำกับระบบราชการให้นำนโยบายไปปฏิบัติ ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างทักษะและเพิ่มศักยภาพทางการบริหารให้สามารถบริหารงานผ่านกลไกระบบราชการให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการได้รับความร่วมมือจากข้าราชการ และการผลักดันการปฏิบัติ นโยบายผ่านทางระบบราชการซึ่งมีความสลับซับซ้อนของระเบียบ วิธีการ ผลประโยชน์ ค่านิยม และมีทั้งจุดอ่อนจุดแข็งอยู่ภายในระบบเดียวกัน

1.5 ทฤษฎีการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ แนวคิดหลักของทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้กับงานนี้ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบาย เช่น การระบุปัญหา นโยบาย การกำหนดเป้าหมายนโยบาย การสร้างทางเลือกนโยบาย การวินิจฉัยคุณค่าและกำหนดข้อเสนอ นโยบาย การจัดสรรการมีส่วนร่วมระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและสภาพแวดล้อมของนโยบาย (2) การปฏิบัติ นโยบาย เช่น การเลือกตัวแบบหรือแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติ (ตัวแบบหลักเหตุผล ตัวแบบการจัดการ ตัวแบบการพัฒนาองค์กร ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ ตัวแบบทางการเมือง และตัวแบบทั่วไป) การกำหนดระบบและกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (การกำหนดแผนกลยุทธ์ การจัดองค์กรและทีมงาน การจัดระบบงานการอำนวยความสะดวก การสั่งการ การติดตามควบคุม การใช้ทรัพยากร การประสานงาน การรายงาน) (3) การประเมินนโยบาย เช่น การประเมินผลกระทบ ได้-เสีย การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการดำเนินงาน การบรรลุเป้าหมายที่กำหนด (4) การวิเคราะห์ผลสะท้อนกลับของนโยบาย เช่น การวิเคราะห์การสนองตอบต่อกลุ่มเป้าหมาย และการวิเคราะห์ผลสะท้อนกลับจากอิทธิพลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนของสภาพแวดล้อมภายนอก

แนวคิดหลักของทฤษฎีดังกล่าว ควรนำไปประยุกต์ใช้กับงาน โดยการกำหนดให้รัฐมนตรีเป็นกลไกศูนย์รวมกิจกรรมเกี่ยวกับกระบวนการ นโยบายสาธารณะ 4 ด้านคือ การกำหนดนโยบาย การปฏิบัตินโยบาย การ ประเมินนโยบาย และการวิเคราะห์ผลสะท้อนกลับของนโยบาย ซึ่งรัฐมนตรีจะ ต้องมีองค์ประกอบของคุณสมบัติสำคัญ 3 ประการ คือ (1) การมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะการพัฒนากลยุทธ์เพื่อผลักดันให้ นโยบายบรรลุผล และความเข้าใจในนโยบายเฉพาะด้านในส่วนที่กระทรวงรับผิดชอบโดยตรง (2) การเป็นผู้มีทักษะความชำนาญ ในการวิเคราะห์ตีความ ปัญหานโยบายได้อย่างรอบด้านและ (3) การปลูกฝังจิตสำนึกให้มีความผูกพัน กับค่านิยมผลประโยชน์สาธารณะ คำนึงถึงความชอบธรรมเป็นธรรมและยึดมั่น ในผลประโยชน์ของสังคมและประชาชนส่วนใหญ่ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้าง เบ้าหลอมของแบบแผนที่ดีของรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นผู้ผลิตนโยบายสาธารณะ ปฏิบัตินโยบาย และสร้างผลกระทบจากการดำเนินนโยบาย ซึ่งหากกระบวนการ นโยบายสาธารณะทั้งระบบนั้นดำเนินไปตามกรอบกำหนดของแบบแผนที่ วางไว้อย่างดีมีคุณภาพแล้วย่อมจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่สาธารณชน สามารถแก้ไขปัญหาสำคัญของประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ประเทศ

1.6 ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ แนวคิดหลักของทฤษฎีที่นำมา ประยุกต์ใช้กับงานได้แก่ (1) การใช้เหตุผลและการตัดสินใจเลือกของรัฐมนตรี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการกระจายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมผลประโยชน์ของ กลุ่มเกี่ยวข้องที่หลากหลาย (2) การใช้เหตุผลและการตัดสินใจเลือกของ รัฐมนตรีเพื่อการแสวงหาและสรรค์สร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงส่งใน การผลิตสินค้าและให้บริการแก่สาธารณชน (3) การใช้เหตุผลและการตัดสินใจ ทางเลือกของรัฐมนตรี เพื่อแสวงหาแนวทางและวิถีทางการบริหารที่เหมาะสม ในการผลิตสินค้าและให้บริการสาธารณะ

แนวคิดหลักของทฤษฎีดังกล่าว ควรนำไปประยุกต์ใช้กับงาน โดยกาหนดให้รัฐมนตรีใช้อำนาจตามตำแหน่ง และกำกับองค์กรภายใต้สังกัดให้ทำการตัดสินใจในกรอบของหลักเหตุผลและทางเลือกที่สามารถสนอง ต่อต่อประโยชน์และความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่และประเทศให้มากที่สุด ซึ่งจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างของกลุ่ม ผลประโยชน์ บริการสาธารณะ และวิธีดำเนินการบริหารที่แตกต่างตามไปด้วย ดังนั้น รัฐมนตรีจะต้องเลือกและตัดสินใจทางเลือก เพื่อแสวงหารูปแบบและปรับเปลี่ยนวิธีการที่เหมาะสมอยู่เสมอ และเป็นทางเลือกที่สามารถสร้าง ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อก่อประโยชน์สูงสุดแก่สาธารณชนอยู่เสมอ เช่นกัน ทั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลและการตัดสินใจเลือกของตัวบุคคล คือ รัฐมนตรีนั้นให้ยึดโยงอยู่กับผลประโยชน์ และความต้อการของประชาชนส่วนใหญ่อยู่เสมอ แม้ในสภาวะการณ์ที่แตกต่างและเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม ซึ่งจะสามารถเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นของ ประชาชนได้อย่างแท้จริง

2. ความคิดรวบยอด : การสร้างดุลยภาพและการบูรณาการ การบริหาร กับการเมืองเป็นภารกิจจำเป็น ขั้นพื้นฐานในการสร้างความสามารถทาง การปกครองและประสิทธิภาพทางการ บริหารของรัฐมนตรี

3. สมมติฐาน : การตัดสินใจและการปฏิบัติหน้าที่ของ รัฐมนตรี ตั้งอยู่บนปัจจัยพื้นฐานด้านความ สมเหตุสมผลทางการบริหาร และความเป็นไปได้ทางการเมือง

4. การกำหนดเป้าหมาย : การผสมผสานเป้าหมายทางการบริหาร และการเมือง

4.1 เป้าหมายทางการบริหาร

- 4.1.1 นโยบายหลักของกระทรวงบรรลุเป้าหมาย
- 4.1.2 งานหลักมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ฉับไว ทันใจประชาชน และถูกใจกลุ่มผลประโยชน์เป้าหมาย
- 4.1.3 ตอบสนองต่อประโยชน์สูงสุดของสาธารณชน สอดคล้องกับมาตรฐานของสื่อมวลชน ชนชั้นกลาง นักการเมือง พรรคการเมือง และข้าราชการประจำ
- 4.1.4 แก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศและประชาชนได้

4.2 เป้าหมายทางการเมือง

- 4.2.1 การสร้างผลงานชิ้นสำคัญเป็นรากฐานสนับสนุนความนิยมเชื่อถือของสาธารณชน (สร้างความนิยมทางการเมือง)
- 4.2.2 การติดอันดับรัฐธรรมนูญมีผลงานที่มีพันธะผูกพันกับนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาและประชาชน
- 4.2.3 สร้างภาพลักษณ์ผู้นำรัฐบุรุษที่ผูกพันกับผลประโยชน์สาธารณะ
- 4.2.4 การสืบทอดอำนาจที่มีรากฐานยึดโยงกับความชอบธรรมทางการเมือง